

TALOUSARVIOALOITE 997/2008 vp

Työeläkkeiden ns. taitetun indeksin korjaaminen

Eduskunnalle

Työeläkkeiden indeksitarkistukset tehtiin 1970-luvulta lähtien indeksillä, jossa sekä hintatason että ansiotason muutosten painokerroin oli 50 %. Tämä menettely koettiin asianmukaiseksi ja kohtuulliseksi, kun sekä palkka- että hintakehitys otettiin huomioon samalla painoarvolla työeläkkeiden indeksitarkistuksia tehtäessä.

Vuodesta 1996 lähtien eläkeläisten toimeentuloa on kuitenkin heikentänyt jatkuvasti ns. taitettu indeksi. Tuolloin 65 vuotta täyttäneiden eläkeläisten indeksi sidottiin 20-prosenttisesti ansiotasoon ja 80-prosenttisesti hintatasoon, kun aiemmin molempien painoarvo oli siis 50 %. Vuodesta 2005 lähtien taitettua indeksiä on sovellettu myös alle 65-vuotiaiden eläkkeisiin. Samaan aikaan yleinen ansiotaso Suomessa on noussut nopeammin kuin hintataso, minkä vuoksi eläkkeiden ostovoima on jäänyt jälkeen mm. ansiotulojen ostovoimasta. Kymmenessä vuodessa työeläke on jäänyt lähes 10 % jälkeen tasosta, jonka aikaisempi indeksi turvasi. Viimeisimpien työmarkkinaneuvotteluiden tuloksena palkat nousevat jopa yli 10 % sopimuskaudella, minkä seurauksena eläkkeiden jälkeenjääneisyys on en-

tisestään kiihtynyt. Lisäksi hallituksen lupaama arvonlisäveron alennus vaikuttaa eläkeindeksiin heikentävästi.

Taitettu eläkeindeksi otettiin käyttöön säästökeinona leikattaessa sosiaaliturvaa lamavuosien seurauksena. Talous on sen jälkeen kasvanut tuntuvasti, joten enää ei ole näitäkään perusteita jatkaa eläkeläisiä kaltoin kohtelevan taitetun indeksin käyttöä varsinkaan, kun monien muiden väestöryhmien tulot ovat nousseet merkittävästi. Sen vuoksi on vähintäänkin kohtuullista vaatia, että myös eläkeläisten tulokehityksessä otetaan huomioon yleinen taloudellinen kehitys ja tulotason nousu.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta lisää valtion vuoden 2009 talousarvion yleisperusteluihin lausuman, että hallituksen edellytetään ryhtyvän toimenpiteisiin työeläkeindeksin palauttamiseksi aiemmin käytössä olleeksi indeksiksi, jossa sekä elinkustannusten että ansioiden tason painoarvo on 50 %.

Helsingissä 26 päivänä syyskuuta 2008

Unto Valpas /vas